

REAKTİF GÜÇ KOMPANZASYONU

Didem Ergun Sezer Elektrik Mühendisi

İstanbul Teknik Üniversitesi Elektrik Fakültesi

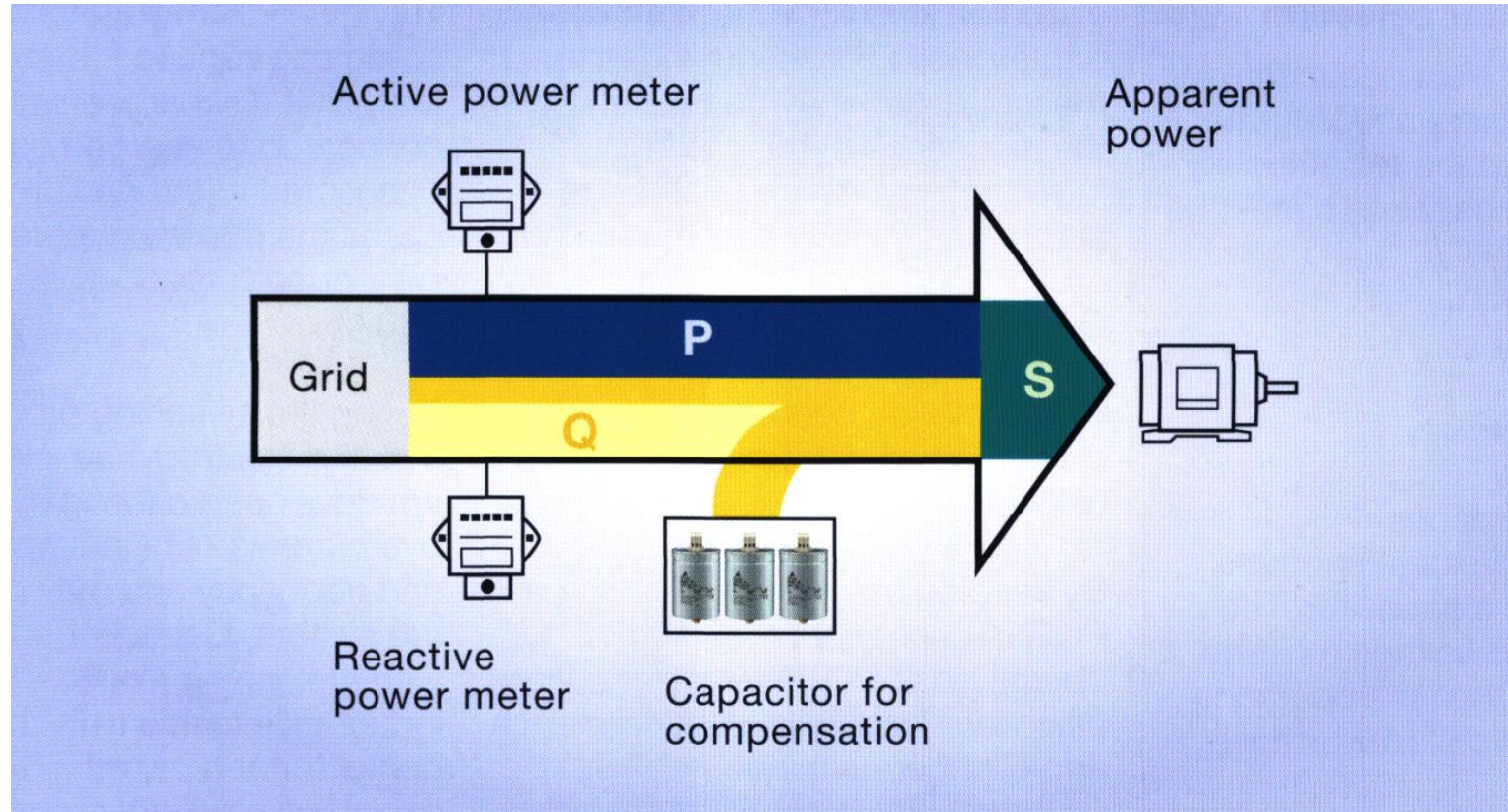
Elektrik Mühendisliği Bölümü 1995 senesi mezunuyum

Ergun Elektrik Genel Müdür Yardımcısıyım

ETMD Derneği İzmir Temsilcisiyim

IEC 60076-25 Standardı Komite Üyesiyim

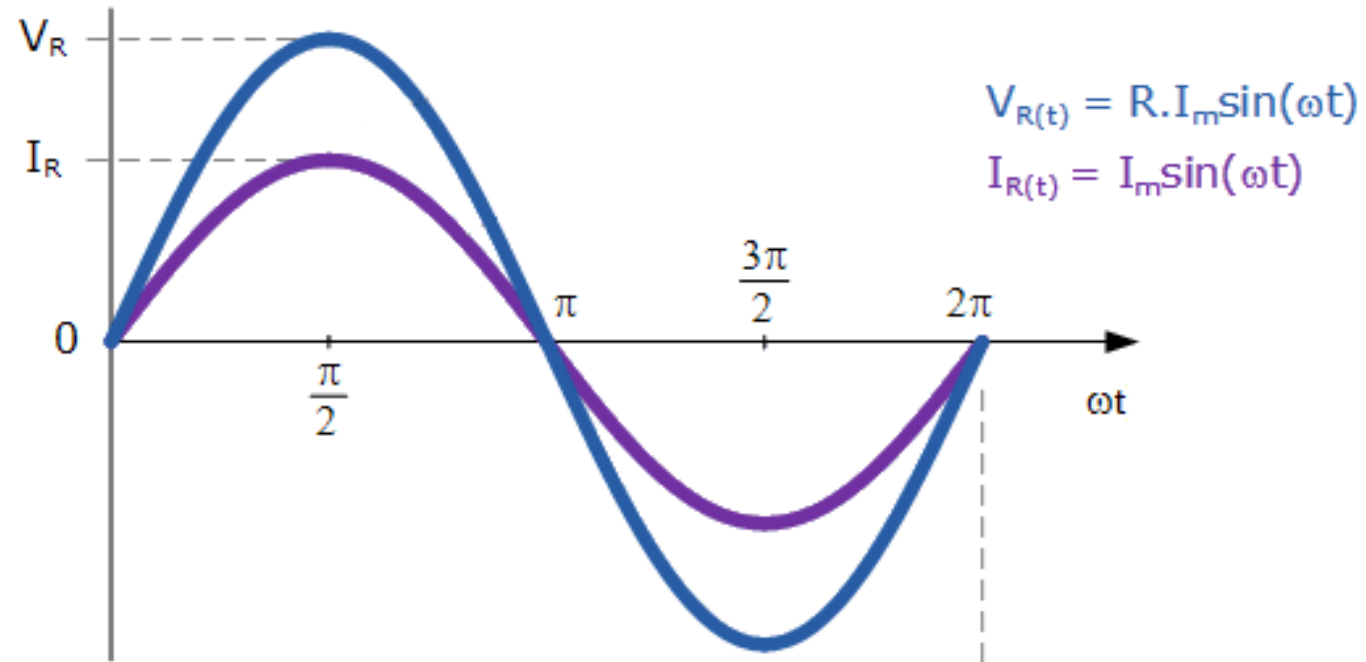
Reaktif Güç Kompanzasyonu

Reaktif Güç Kompanzasyonu

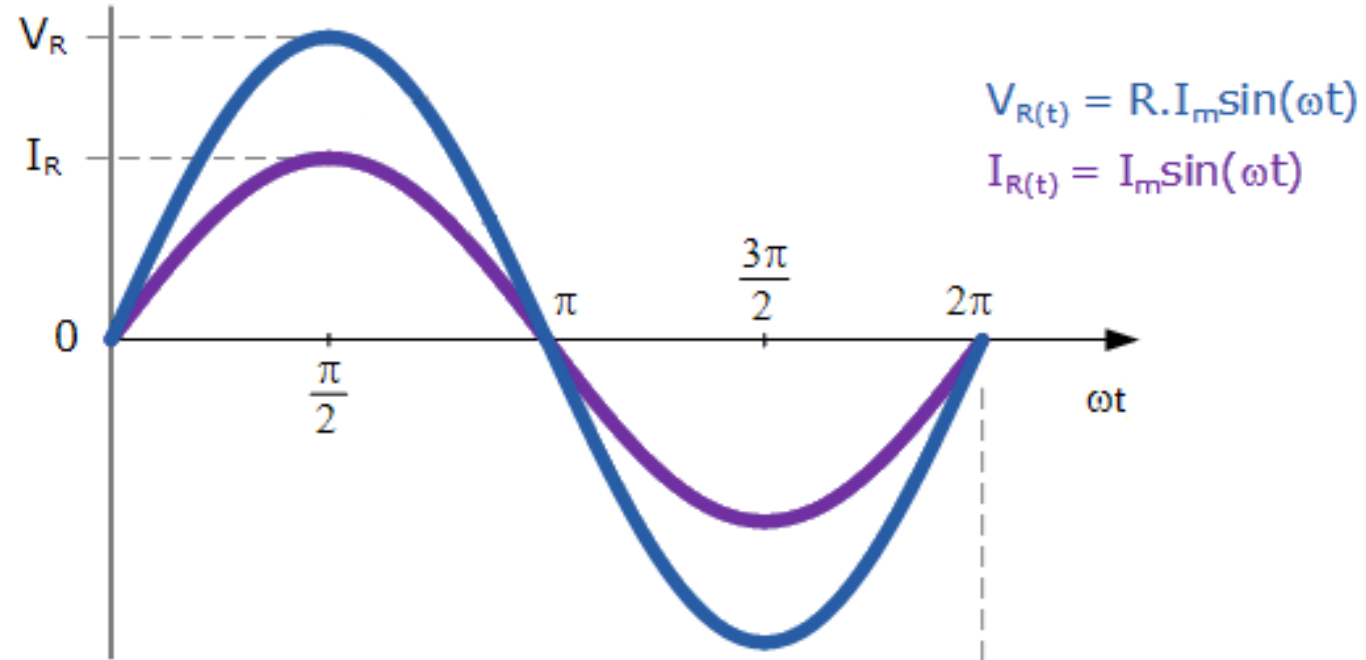
- **Güç Faktörü İyileştirme:** Güç faktörü, elektrik sistemlerinin verimliliğini belirler. Düşük güç faktörü, sistemde daha fazla reaktif gücün dolaşmasına neden olarak enerji kayıplarını artırır. Orta gerilim kompanzasyonu, güç faktörünü düzelterek sistem verimliliğini artırır.
- **Enerji Kayıplarının Azaltılması:** Hatlarda ve transformatörlerdeki enerji kayıpları düşük güç faktörü nedeniyle artar. Kompanzasyon, bu kayıpları minimize eder.
- **Ceza Maliyetlerinden Kaçınma:** Birçok elektrik dağıtım şirketi, düşük güç faktörüne sahip tüketicilere ceza uygular. Güç faktörü kompanzasyonu, bu cezaları önler ve işletme maliyetlerini azaltır.

Reaktif Güç Kompanzasyonu

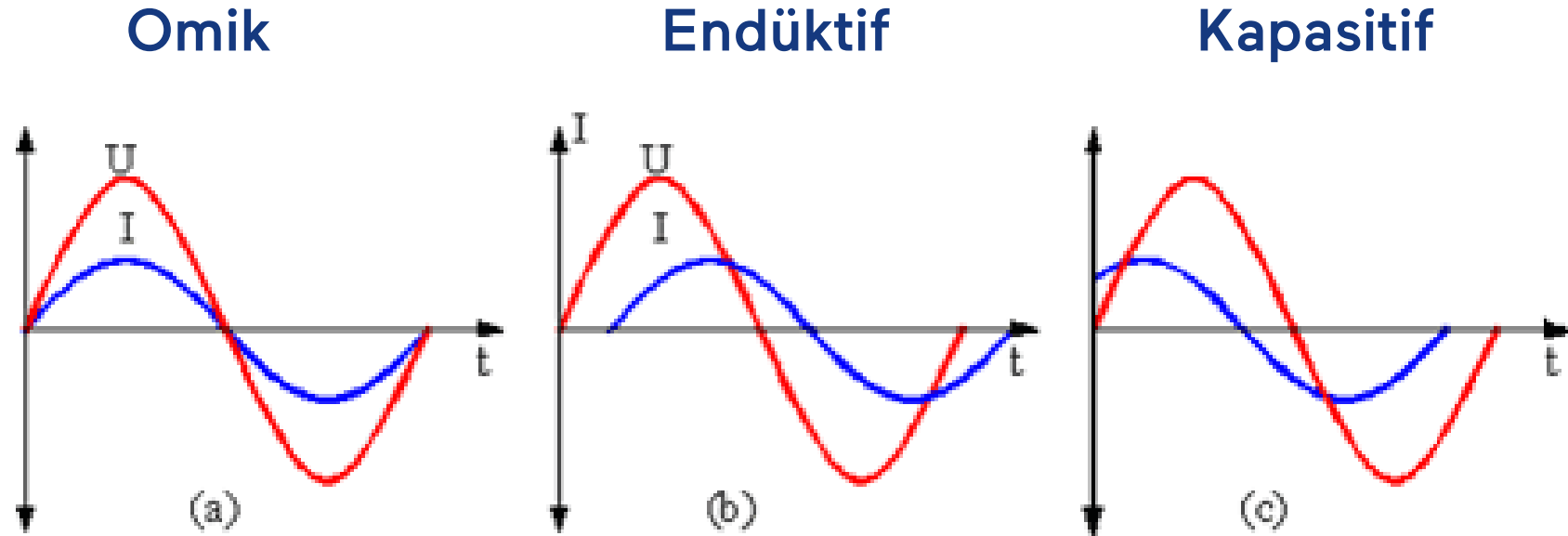

Faz Açısı : φ

Faz Açısı φ Akım ve Gerilim Dalga formunun arasındaki faz açısıdır.

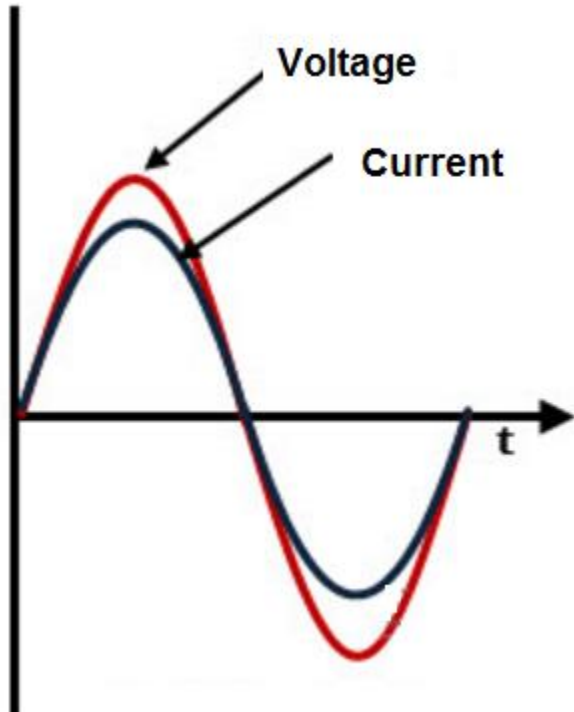
Reaktif Güç Kompanzasyonu

Reaktif Güç Kompanzasyonu

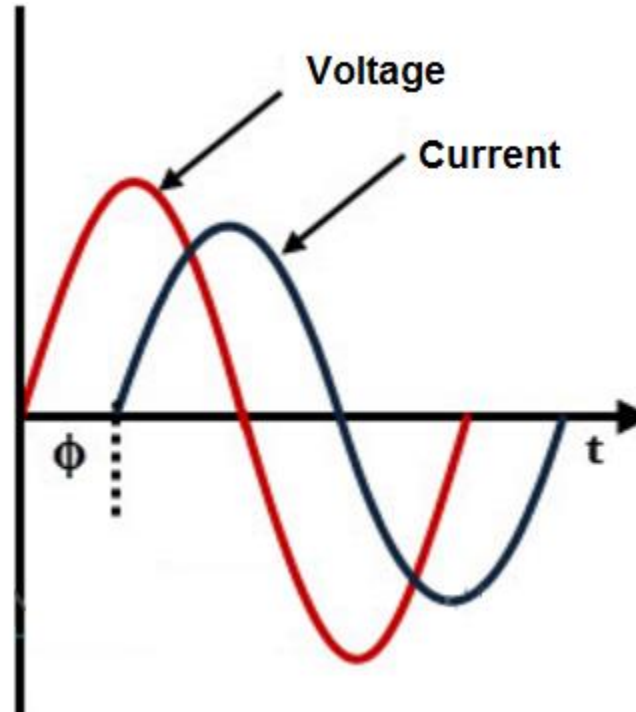
Resistif Omik Yük

In Phase Current

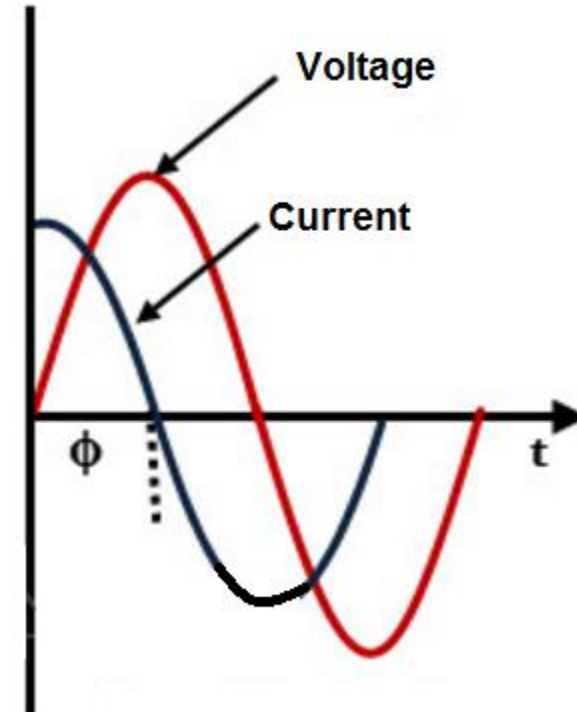
Endüktif Yük

Lagging Current

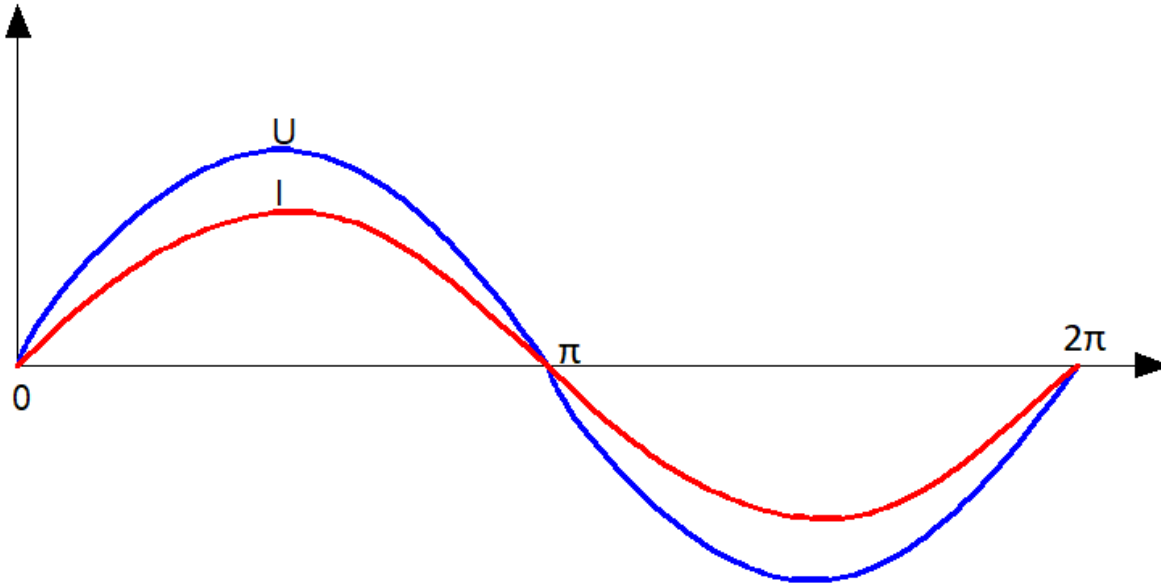
Kapasitif Yük

Leading Current

Reaktif Güç Kompanzasyonu

Aktif Güç

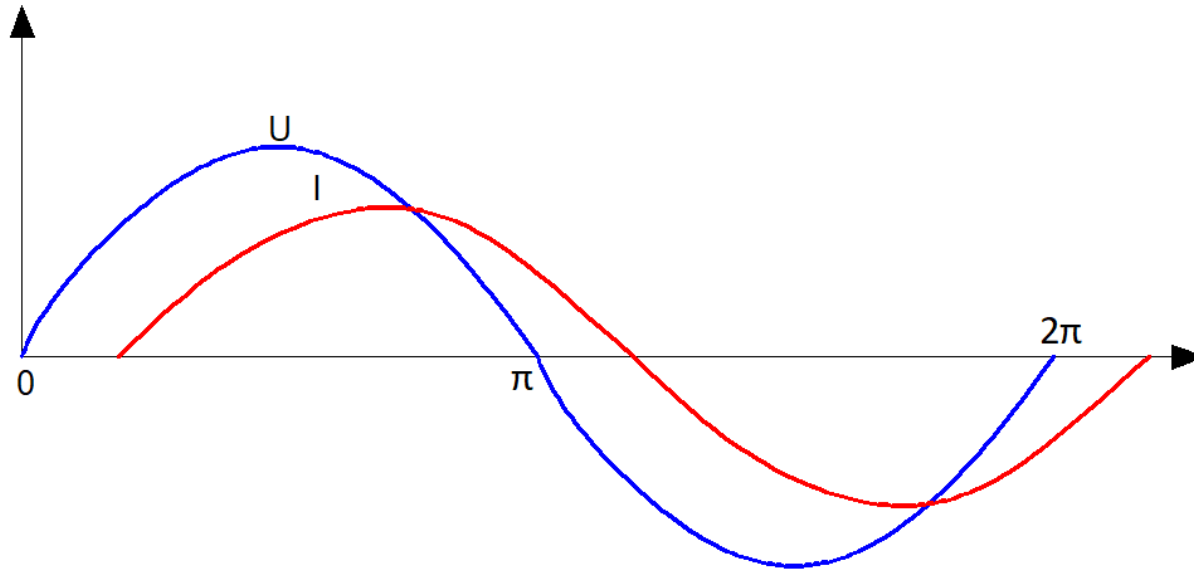
Elektrik sistemleri görünür güce göre tasarlanırlar. Transformatörlerin gücü görünür güç ile ifade edilir.

$$\cos \varphi = \frac{P}{S}$$

Cos $\varphi = 1$ olduğu durum sistemde sadece aktif akımın aktığı durumdur.

Reaktif Güç Kompanzasyonu

Kapasitif Reaktif Yük:

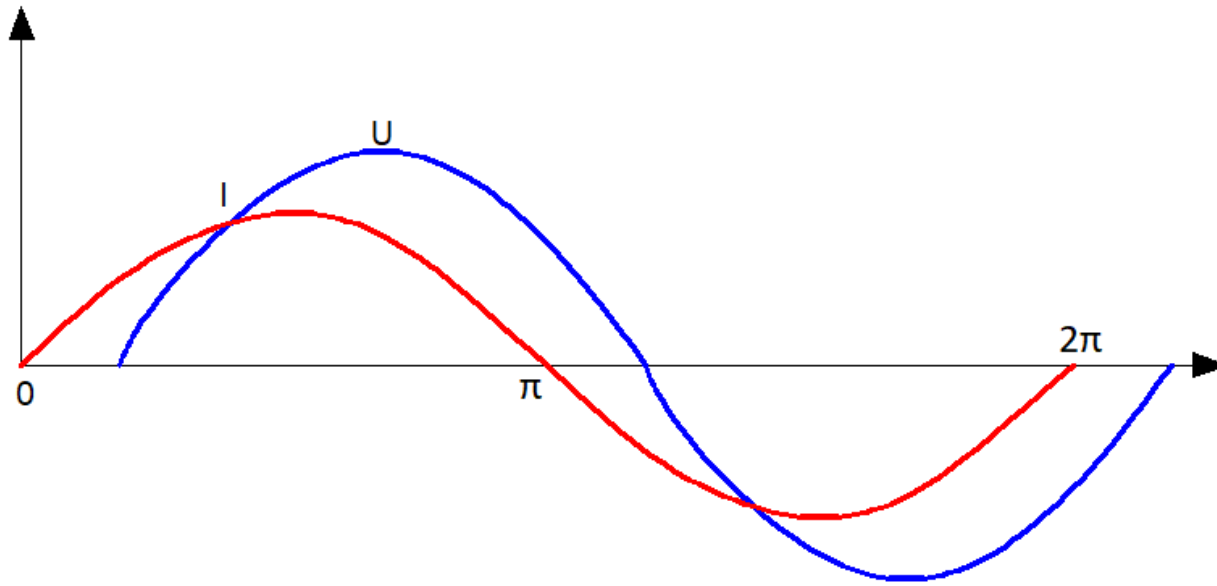
Akım İleride ,
Leading

Örnekler,

- UPS,
- Ledler,
- Yeraltı kablolar,
- Bilgisayarlar,
- Sürücüler*,

Reaktif Güç Kompanzasyonu

Endüktif Reaktif Yük:

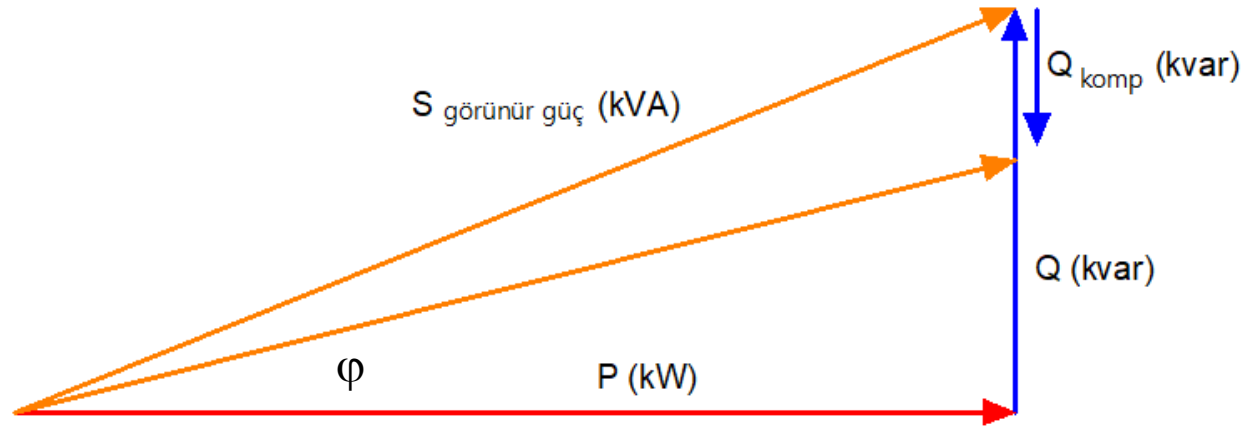
Akım Geride ,
Lagging

Örnekler,

- Motorlar,
- Trafolar,
- Havai hatlar,
- Ocaklar,
- Sürücüler*

Cos φ

Cos φ Akım ve Gerilim Dalga formunun arasındaki faz açısının Cosinüs değeridir.

$$S = \sqrt{(P)^2 + (Q)^2}$$

P = Aktif Güç (Watt)
Q = Reaktif Güç (VAR)
S = Zahiri Güç (VA)
 φ = Faz Açısı

$$\cos \varphi = \frac{P}{\left(\sqrt{(P)^2 + (Q)^2}\right)} = \frac{P}{S}$$

Zahiri Güç: Kendisi bir güç olmadığı halde bir güç olmadığı halde bir güç gibi **görünen güç**.

Reaktif Güç Kompanzasyonu

Reaktif Güç Kompanzasyonu

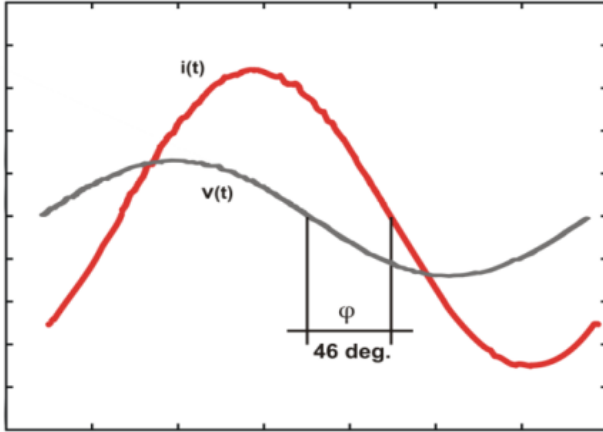
Elektrik piyasası müşteri hizmetleri yönetmeliğinde değişiklik yapılmasına dair yönetmelik
9 Ocak 2007 Kurulu Gücü $\geq 50\text{kVA}$

$$\tan \varphi = \frac{Q_i}{P} \leq 0,20$$

$$\tan \varphi = \frac{Q_c}{P} \leq 0,15$$

Reaktif Güç Kompanzasyonu

Endüktif Reaktif

$$\tan \varphi = \frac{Q_i}{P} \leq 0,20$$

$$\cos \varphi = 0,98$$

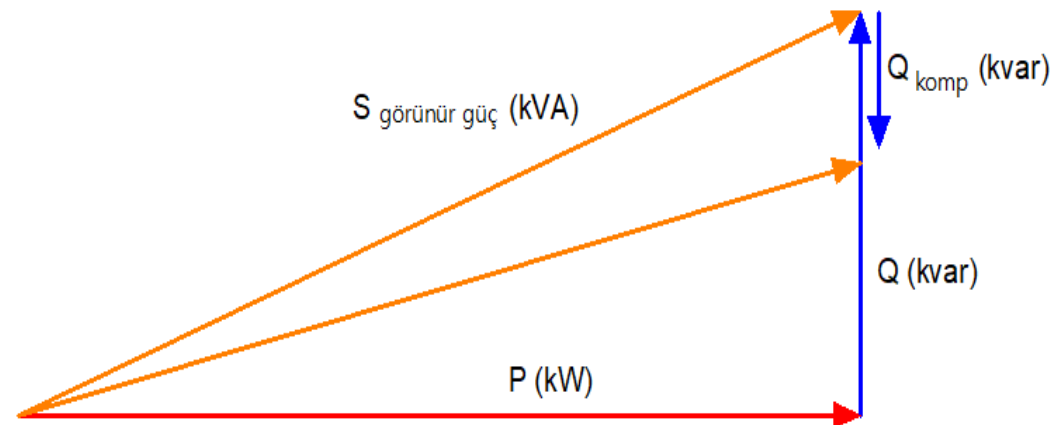
$$\arctan \varphi = 11,3^\circ$$

Kapasitif Reaktif

$$\tan \varphi = \frac{Q_c}{P} \leq 0,15$$

$$\cos \varphi = 0,99$$

$$\arctan \varphi = 8,53^\circ$$

Reaktif Güç Kompanzasyonu

TRAFO 8 GÜÇ HESABI

Tali Pano	Güç kW	Koruma A	Kablo Kesiti mm ²	Uzunluk m	ΔU %
Soğutma grubu EPA-33	650	900-2000	4x3x1x240+2x1x240	60	0,50
Meyve Hattı	400	640-1600	3x3x1x240+1x240	70	0,48
Sebze Hattı	400	640-1600	3x3x1x240+1x240	83	0,57
Unlu Mamüller Hattı	400	640-1600	3x3x1x240+1x240	66	0,45
Mekanik Atölye	150	500-630	3x1x240+1x120	34	0,26
Derin Kuyu Pompalar	110	125-250	3x1x150+1x70	23	0,21
Forklift Bakım	50	100-125	3x35+16	47	0,83
İç Aydınlatma 1	30	50-63	3x16+10	22	0,51
İç Aydınlatma 2	30	50-63	3x16+10	21	0,49
TOPLAM GÜÇ	2220 kW				
Güç katsayısı	0,82				
Diversite	0,82				
Gerekli Trafo	Toplam Güç x Diversite / Güç Katsayısı				
	2220 kVA				
%10 trafo kaybı	222 kVA				
Toplam güç	2442 kVA				
Seçilen Trafo	2500kVA, 34,5/0,4kV				

TRAFO 8 KOMPENZASYON HESABI

Kurulu Güç	:	2220 kW
Mevcut Güç Faktörü	:	0,82
Düzeltilmiş Güç Faktörü	:	0,99
1kW için gerekli olan	:	0,56 kVar/kW
Gerekli Kondenzatör	:	1243 kVar
SEÇİLEN TESİSAT		
Sabit	:	100 kVar
Otomatik (1x50kVar)	:	50 kVar
Otomatik (2x9x50kVar)	:	900 kVar
Otomatik (4x2x50kVar)		400 kVar
Toplam	:	1450 kVar

Reaktif Güç Kompanzasyonu

- Tesisin toplam aktif gücü ve güç faktörü tespit edilir.
- Tablodan mevcut $\cos \varphi$ 'yi 0,99 değerine yükseltmek için tablodan gerekli olan katsayı tespit edilir.

$$(\tan \varphi - \tan \varphi_{hedef}) \times P = \Delta Q$$

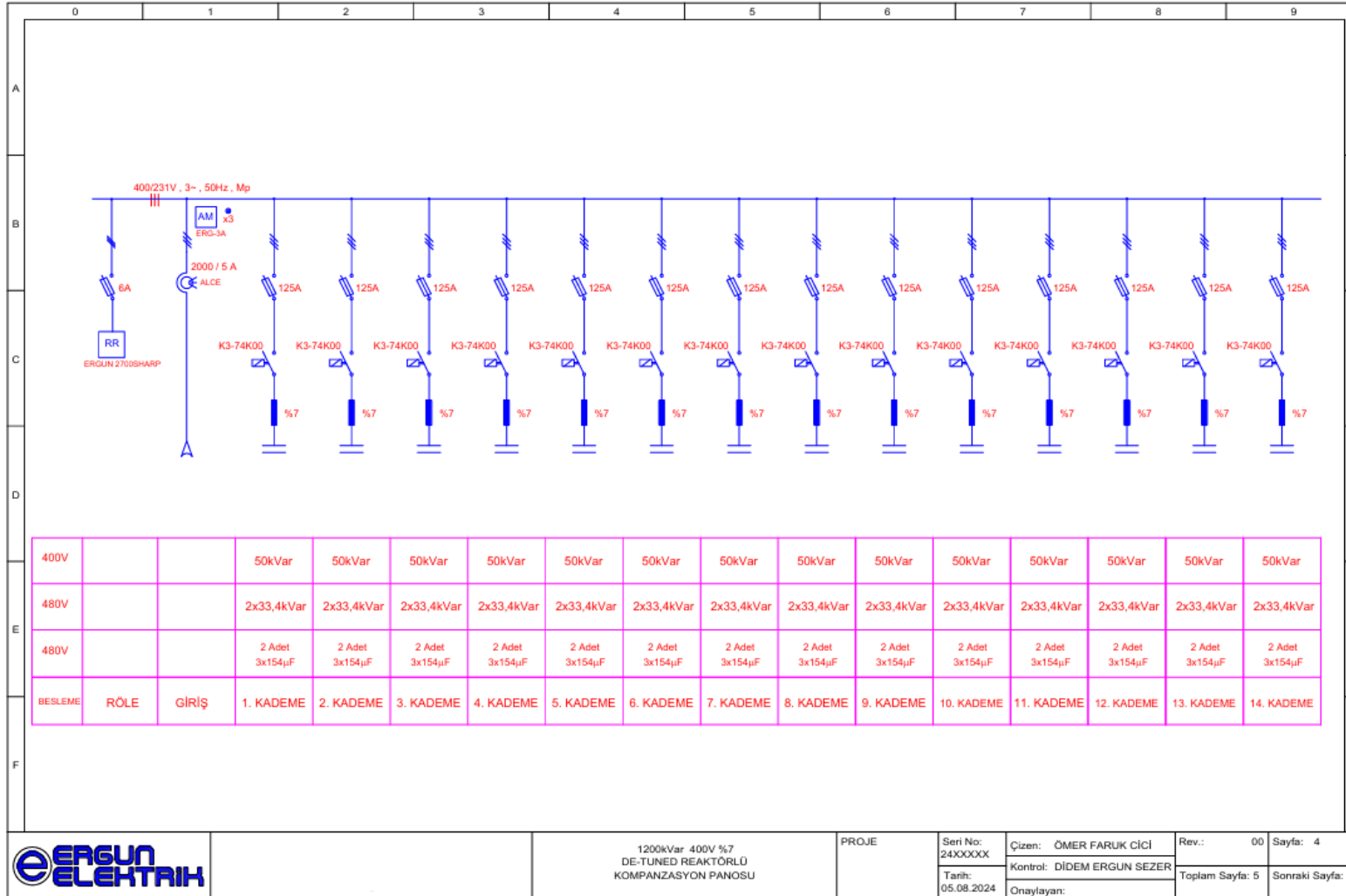
current (ACTUAL) tan φ	TARGET cos $\varphi = 0.96$										
	cos φ	achievable (TARGET) cos φ								cos $\varphi \leq 1$	
		0.80	0.82	0.85	0.88	0.90	0.92	0.94	0.96	0.98	1.00
		Faktor F									
3.18	0.30	2.43	2.48	2.56	2.64	2.70	2.75	2.82	2.89	2.98	3.18
2.96	0.32	2.21	2.26	2.34	2.42	2.48	2.53	2.60	2.67	2.76	2.96
2.77	0.34	2.02	2.07	2.15	2.23	2.28	2.34	2.41	2.48	2.56	2.77
2.59	0.36	1.84	1.89	1.97	2.05	2.10	2.17	2.23	2.30	2.39	2.59
2.43	0.38	1.68	1.73	1.81	1.89	1.95	2.01	2.07	2.14	2.23	2.43
2.29	0.40	1.54	1.59	1.67	1.75	1.81	1.87	1.93	2.00	2.09	2.29
2.16	0.42	1.41	1.46	1.54	1.62	1.68	1.73	1.80	1.87	1.96	2.16
2.04	0.44	1.29	1.34	1.42	1.50	1.56	1.61	1.68	1.75	1.84	2.04
1.93	0.46	1.18	1.23	1.31	1.39	1.45	1.50	1.57	1.64	1.73	1.93
1.83	0.48	1.08	1.13	1.21	1.29	1.34	1.40	1.47	1.54	1.62	1.83
1.73	0.50	0.98	1.03	1.11	1.19	1.25	1.31	1.37	1.45	1.53	1.73
1.64	0.52	0.89	0.94	1.02	1.10	1.16	1.22	1.28	1.35	1.44	1.64
1.56	0.54	0.81	0.86	0.94	1.02	1.07	1.13	1.20	1.27	1.36	1.56
1.48	0.56	0.73	0.78	0.86	0.94	1.00	1.05	1.12	1.19	1.28	1.48
1.40	0.58	0.65	0.70	0.78	0.86	0.92	0.98	1.04	1.11	1.20	1.40
1.33	0.60	0.58	0.63	0.71	0.79	0.85	0.91	0.97	1.04	1.13	1.33
1.30	0.61	0.55	0.60	0.68	0.76	0.81	0.87	0.94	1.01	1.10	1.30
1.27	0.62	0.52	0.57	0.65	0.73	0.78	0.84	0.91	0.99	1.06	1.27
1.23	0.63	0.48	0.53	0.61	0.69	0.75	0.81	0.87	0.94	1.03	1.23
1.20	0.64	0.45	0.50	0.58	0.66	0.72	0.77	0.84	0.91	1.00	1.20
1.17	0.65	0.42	0.47	0.55	0.63	0.68	0.74	0.81	0.88	0.97	1.17
1.14	0.66	0.39	0.44	0.52	0.60	0.65	0.71	0.78	0.85	0.94	1.14
1.11	0.67	0.36	0.41	0.49	0.57	0.63	0.68	0.75	0.82	0.90	1.11
1.08	0.68	0.33	0.38	0.46	0.54	0.59	0.65	0.72	0.79	0.88	1.08
1.05	0.69	0.30	0.35	0.43	0.51	0.56	0.62	0.69	0.76	0.85	1.05
1.02	0.70	0.27	0.32	0.40	0.48	0.54	0.59	0.66	0.73	0.82	1.02
0.99	0.71	0.24	0.29	0.37	0.45	0.51	0.57	0.63	0.70	0.79	0.99
0.96	0.72	0.21	0.26	0.34	0.42	0.48	0.54	0.60	0.67	0.76	0.96
0.94	0.73	0.19	0.24	0.32	0.40	0.45	0.51	0.58	0.65	0.73	0.94
0.91	0.74	0.16	0.21	0.29	0.37	0.42	0.48	0.55	0.62	0.71	0.91
0.88	0.75	0.13	0.18	0.26	0.34	0.40	0.46	0.52	0.59	0.68	0.88
0.86	0.76	0.11	0.16	0.24	0.32	0.37	0.43	0.50	0.57	0.65	0.86
0.83	0.77	0.08	0.13	0.21	0.29	0.34	0.40	0.47	0.54	0.63	0.83
0.80	0.78	0.05	0.10	0.18	0.26	0.32	0.38	0.44	0.51	0.60	0.80
0.78	0.79	0.03	0.08	0.16	0.24	0.29	0.35	0.42	0.49	0.57	0.78
0.75	0.80		0.05	0.13	0.21	0.27	0.32	0.39	0.46	0.55	0.75
0.72	0.81			0.10	0.18	0.24	0.30	0.36	0.43	0.52	0.72
0.70	0.82			0.08	0.16	0.21	0.27	0.34	0.41	0.49	0.70
0.67	0.83			0.05	0.13	0.19	0.25	0.31	0.38	0.47	0.67
0.65	0.84			0.03	0.11	0.16	0.22	0.29	0.36	0.44	0.65
0.62	0.85				0.08	0.14	0.19	0.26	0.33	0.42	0.62
0.59	0.86				0.05	0.11	0.17	0.23	0.30	0.39	0.59
0.57	0.87					0.08	0.14	0.21	0.28	0.36	0.57
0.54	0.88					0.06	0.11	0.18	0.25	0.34	0.54
0.51	0.89					0.03	0.09	0.15	0.22	0.31	0.51
0.48	0.90						0.06	0.12	0.19	0.28	0.48
0.46	0.91						0.03	0.10	0.17	0.25	0.46
0.43	0.92							0.07	0.14	0.22	0.43
0.40	0.93							0.04	0.11	0.19	0.40
0.36	0.94								0.07	0.16	0.36
0.33	0.95									0.13	0.33

Reaktif Güç Kompanzasyonu

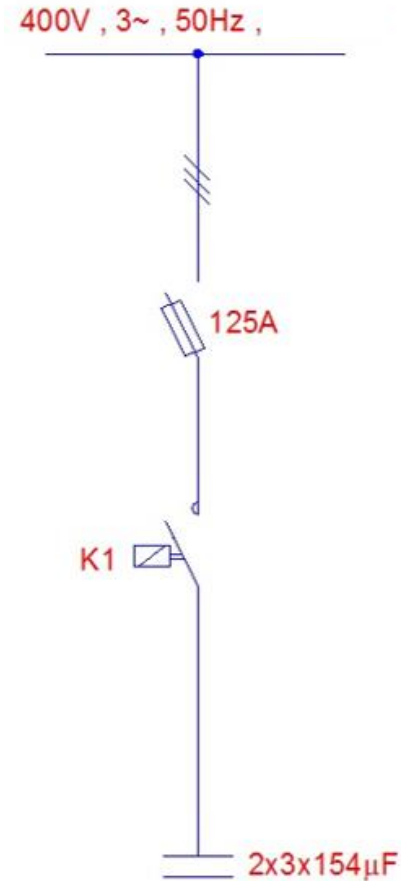
TRAFO 8 KOMPENZASYON HESABI		
Kurulu Güç	:	2220 kW
Diversite	:	0,82
Mevcut Güç Faktörü	:	0,82
Düzeltilmiş Güç Faktörü	:	0,99
1kW için gerekli olan	:	0,56 kVar/kW
Gerekli Kondenzatör	:	1020 kVar
SEÇİLEN TESİSAT		
Otomatik (14x50kVar)	:	700 kVar
Otomatik (4x2x50kVar)	:	400 kVar
Toplam	:	1200 kVar

$$(\tan \varphi - \tan \varphi_{\text{hedef}}) \times P = \Delta Q$$

Reaktif Güç Kompanzasyonu

Reaktif Güç Kompanzasyonu

- Sigorta
- Kontaktör
- Kondansatör

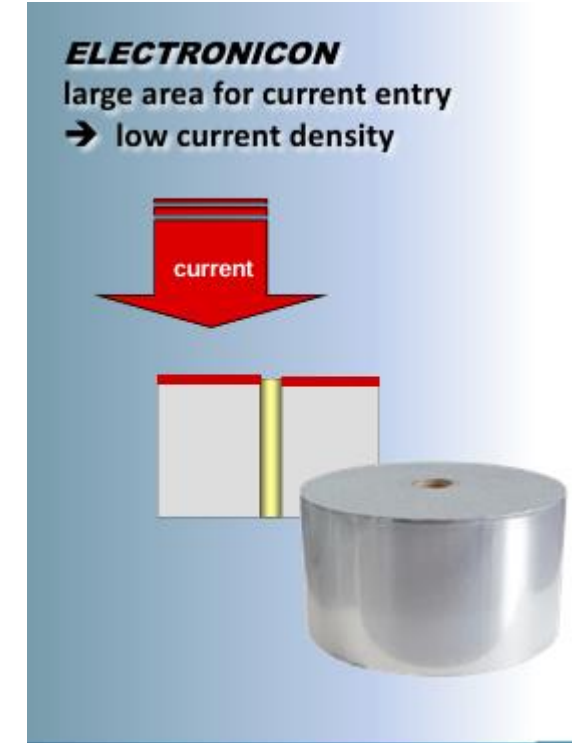
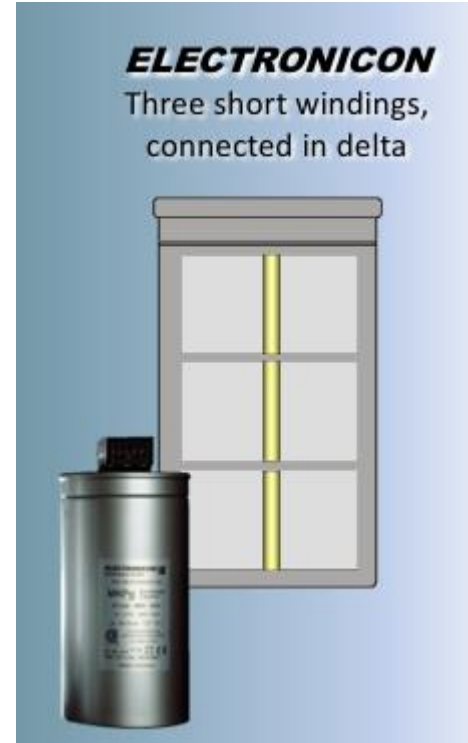
Reaktif Güç Kompanzasyonu

Reaktif Güç Kompanzasyonu

Kondansatör

IEC 60831-1 Standardına uygun

Reaktif Güç Kompanzasyonu

Kompanzasyonda anahtarlama

IEC 60947-4-1 Standardına uygun

Reaktif Güç Kompanzasyonu

Kompanzasyonda anahtarlama

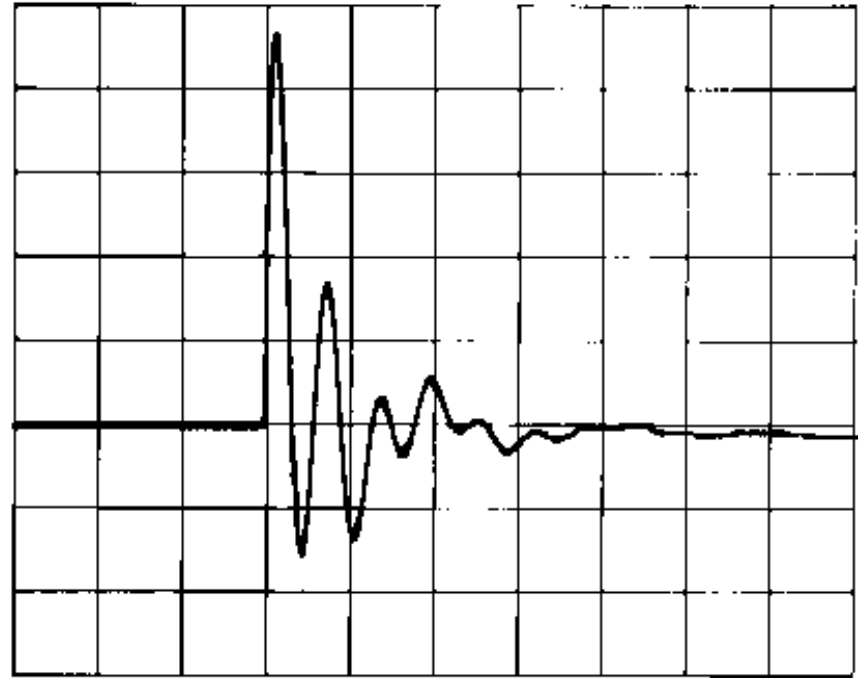
a. IEC 60947-4-1'e göre kontaktör kullanım sınıfları

Akım cinsi	Kullanma kategorisi	Kullanım yeri
Alternatif akım	AC - 1	Endüktif olmayan veya çok az endüktif olan yükler, direnç ocakları
	AC - 2	Bilezikli asenkron motorlar; yol verme, durdurma
	AC - 3	Sincap kafesli motorlar; yol verme, motor çalışırken durdurma
	AC - 4	Sincap kafesli motorlar; yol verme, yön değişmeli çalışma, adımlı çalışma
	AC - 5a	Deşarj lambası kontrol düzenlerinin anahtarlama
	AC - 5b	Akkor flemalı lambaların anahtarlama
	AC - 6a	Transformatörlerin anahtarlama
	AC - 6b	Kondansatör gruplarının anahtarlama
	AC - 8a	Elle kurmalı aşırı yük rölesi ile donatılmış hava sızdırmaz soğutucu kompresör motorları kumandası
	AC - 8b	Otomatik kurmalı aşırı yük rölesi ile donatılmış hava sızdırmaz soğutucu kompresör motorları kumandası
Doğru akım	DC - 1	Endüktif olmayan veya çok az endüktif olan yükler, direnç ocakları
	DC - 3	şönt motorları; durdurma, iki iletkeni aralarında değiştirerek ters yöne döndürme, darbeli çalışma, DC motorların otomatik frenlenmesi
	DC - 5	şönt motorları; durdurma, iki iletkeni aralarında değiştirerek ters yöne döndürme, darbeli çalışma, DC motorların otomatik frenlenmesi
	DC - 6	Akkor flemalı lambaların kumandası

Reaktif Güç Kompanzasyonu

Kondansatörlerin Devreye Girmesi Sırasında Ani Akım Zirvesi

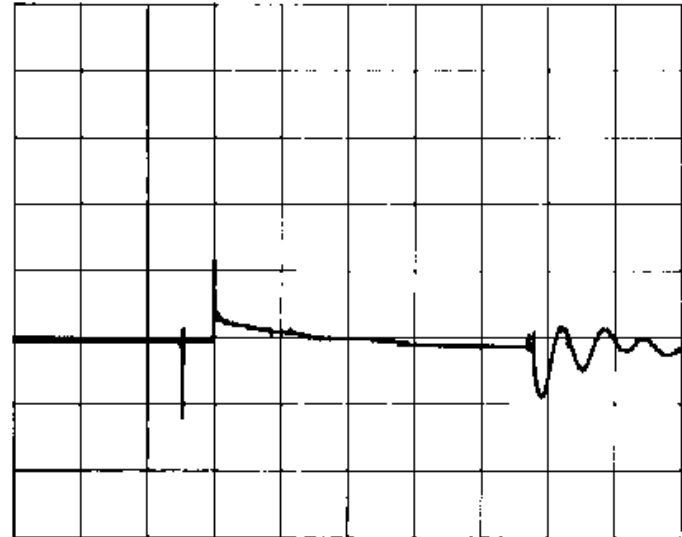
- Kayıpları azaltılmış kapasitörlerin ani akım zirvesi, nominal kapasitör akımının **200 katına** kadar çıkabilir.
- Bu durum, normal kontaktörlerin kontaklarını kaynak yapar ve uzun vadede kapasitörleri de tahrip eder.
- IEC 60947-4-1
- AC6b Capacitor bank Switching

Reaktif Güç Kompanzasyonu

- Kapasitörün sınırlı bir akım ile önceden yüklenmesi.
- Önceden kapanan dirençler ile akım sınırlaması.
- Reaktörsüz durumda akım, nominal kapasitör akımının **7 katı** ile sınırlıdır.
- Reaktörlü durumda ise akım, nominal kapasitör akımının **2 katı** ile sınırlıdır.

Reaktif Güç Kompanzasyonu

Kısa Devre Koruma

IEC 60269 Standardına uygun

Kompanzasyonda koruma katsayısı;

$I_{sigorta} = I_n \times 1,5$ tavsiye edilmektedir.

Sigorta tipi gG tavsiye edilmektedir.

Örnek olarak;

50kVAR=72A

72A x 1,5 = 108A

Uygun kapasite 125A sigorta

Reaktif Güç Kompanzasyonu

Kompanzasyonda sigorta kullanımı;

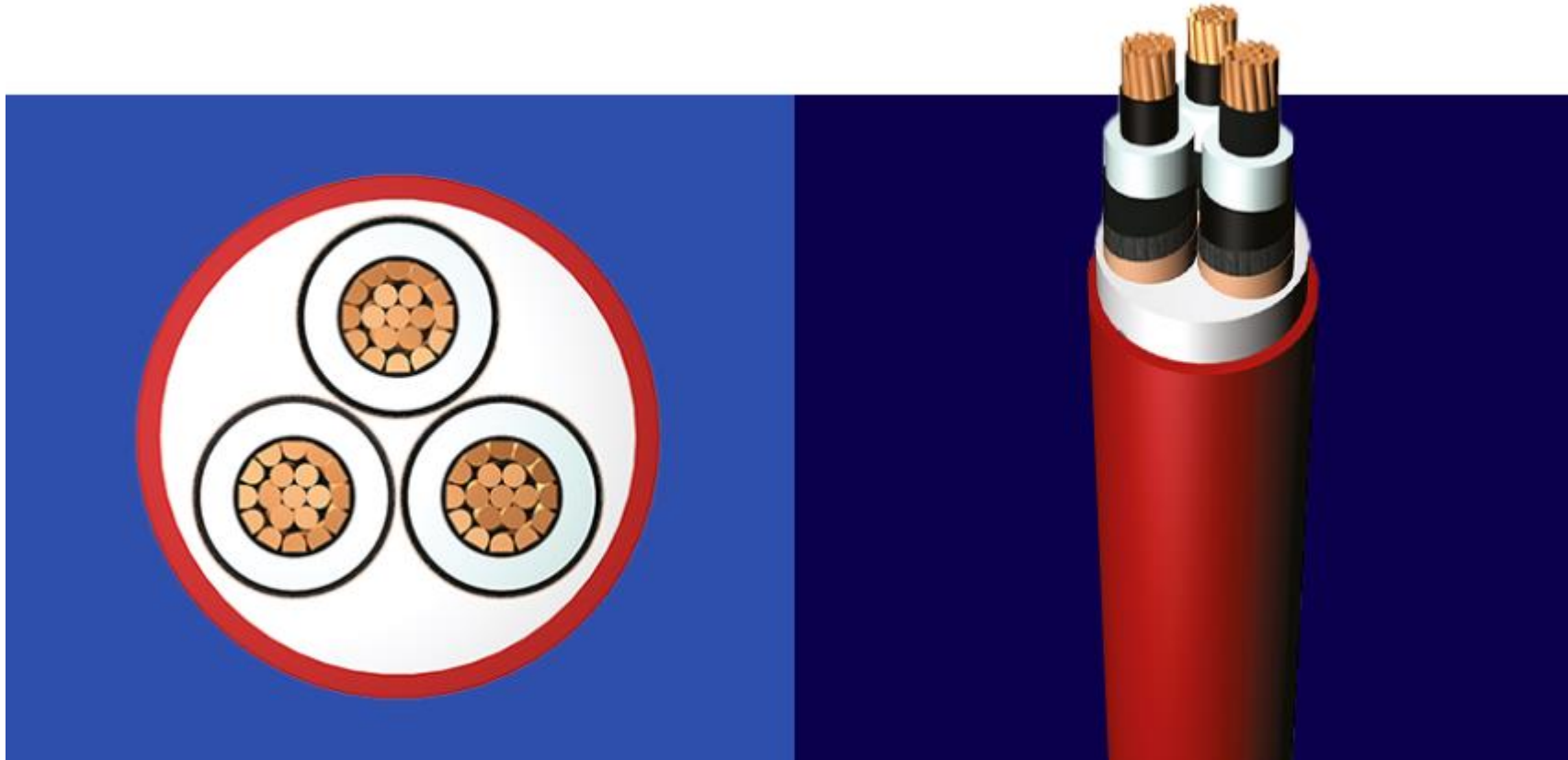

Heating of fuse
link

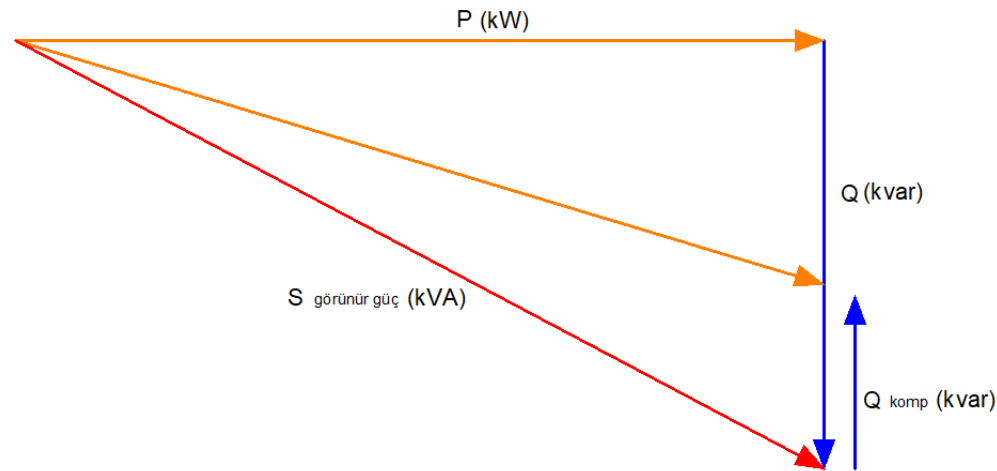
Electric arc

Arc extinction

Reaktif Güç Kompanzasyonu

Reaktif Güç Kompanzasyonu

$$Q = \sqrt{3} \times U \times I_c$$

Reaktif Güç Kompanzasyonu

Endüktif Yük Reaktörü

IEC 60076-6 Standardına uygun

Reaktif Güç Kompanzasyonu

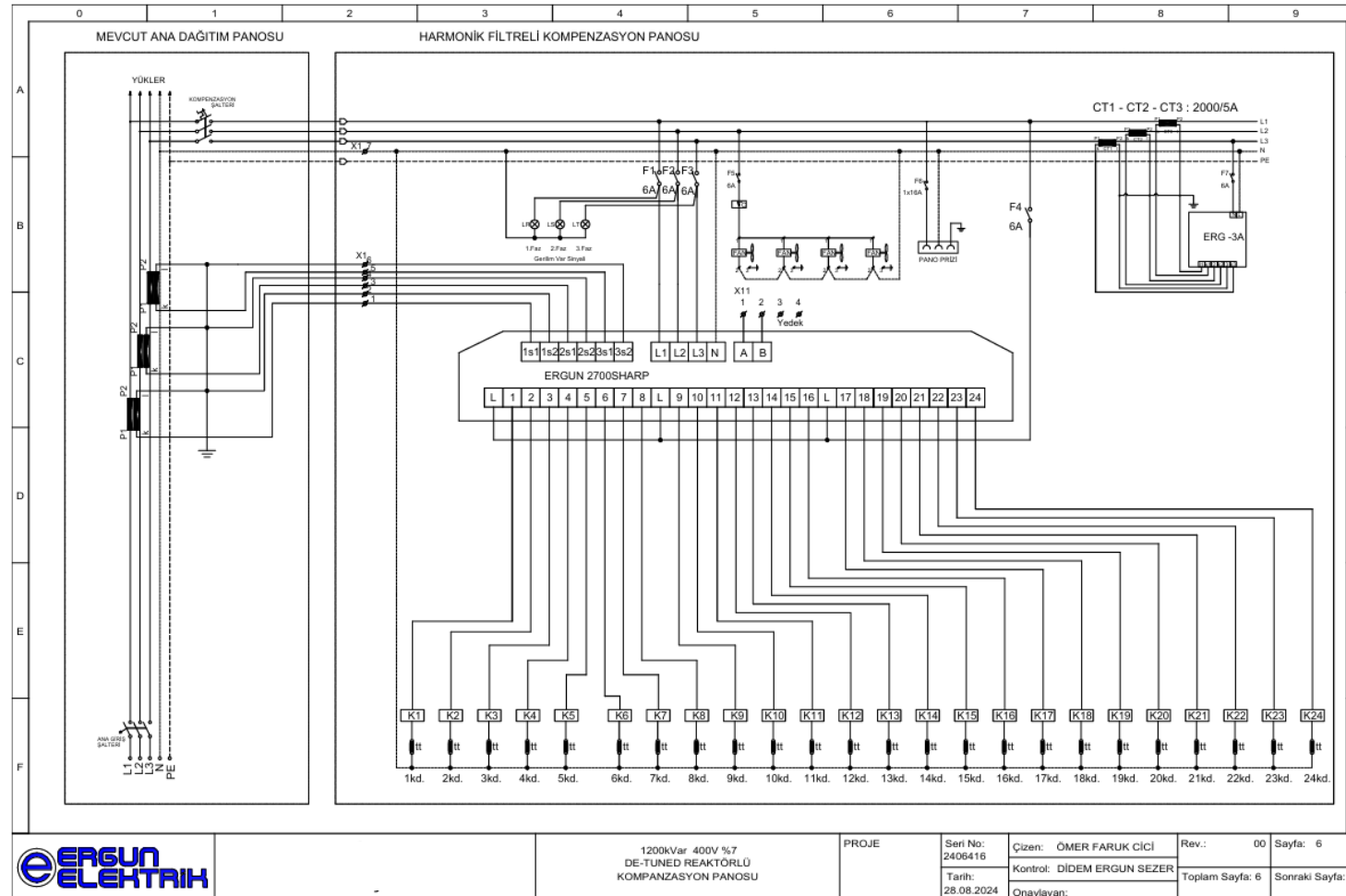
Reaktif Güç Kompanzasyon Rölesi

IEC 61326-2-2 Standardına uygun

Reaktif Güç Kompanzasyonu

Kumanda Şeması

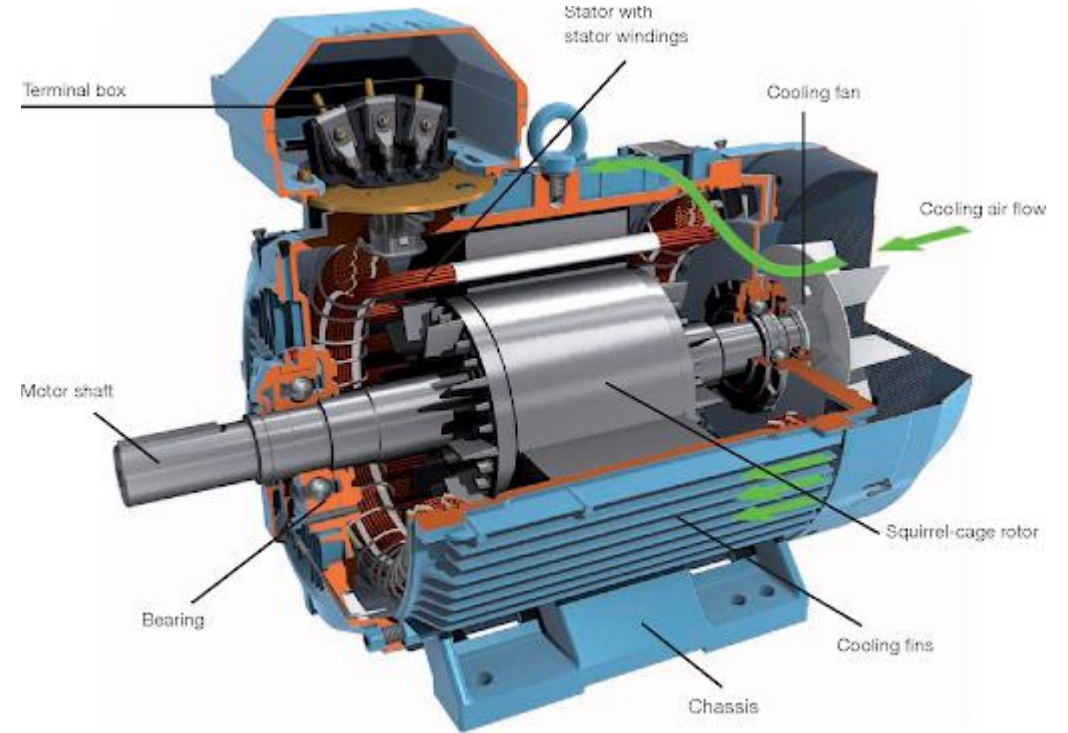
coffee break

Harmonikler

Hız Kontrol Cihazı

Asenkron Motor

Harmonikler

6 Darbeli Köprü Doğrultuculu Hız Kontrol Cihazı ve Harmonikler

- Basit diyot doğrultucu devreler için aşağıda formül geçerlidir.

$$h = np + 1$$

$$I_h = \frac{I}{h}$$

h = harmoniğin sırası

p = diyod doğrultucunun yarı iletken adedi

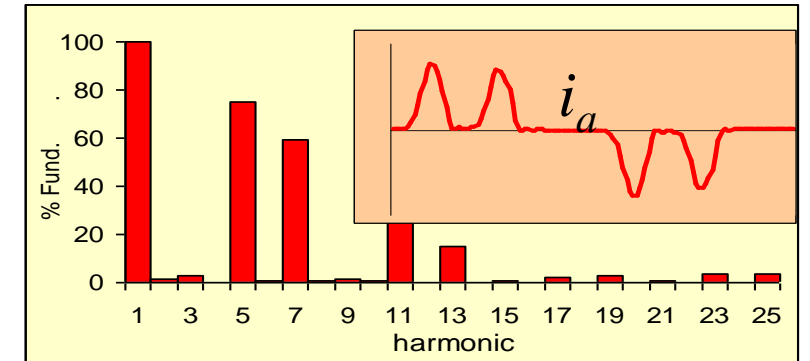
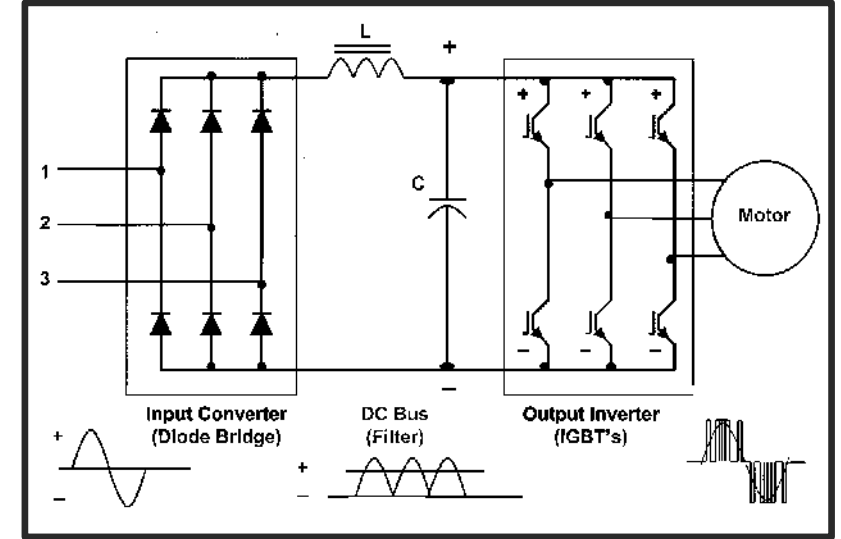
n = katsayı (1, 2, 3, ...)

I_h = harmonik akımın genliği

(DC bara kondenzatörü I_hdeğerini arttırmaktadır.)

p = 6 ise

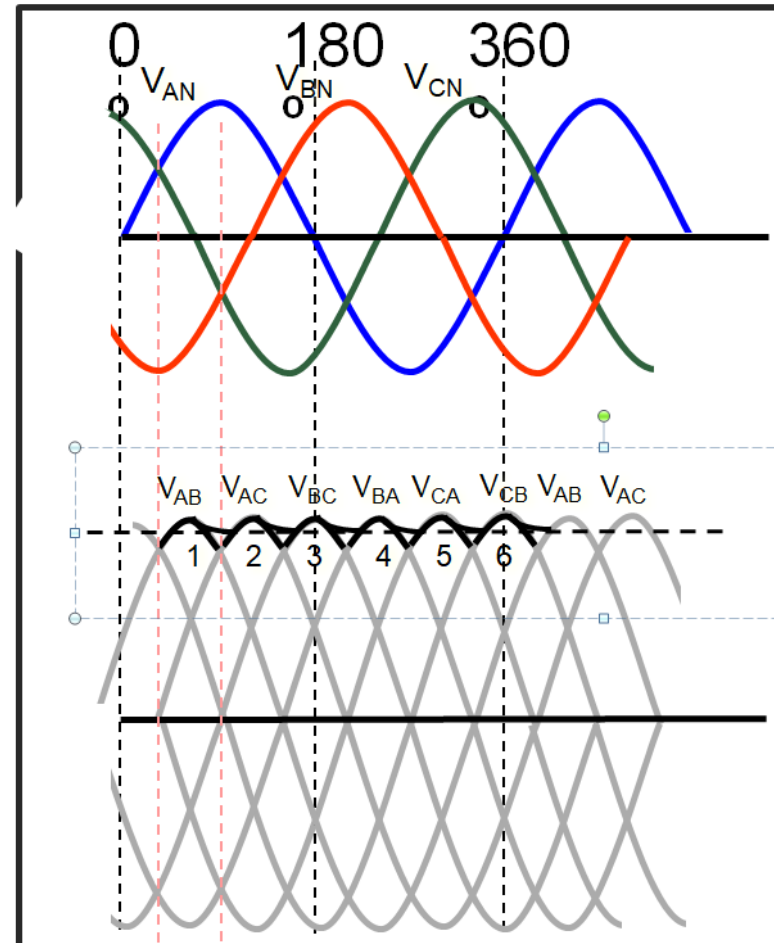
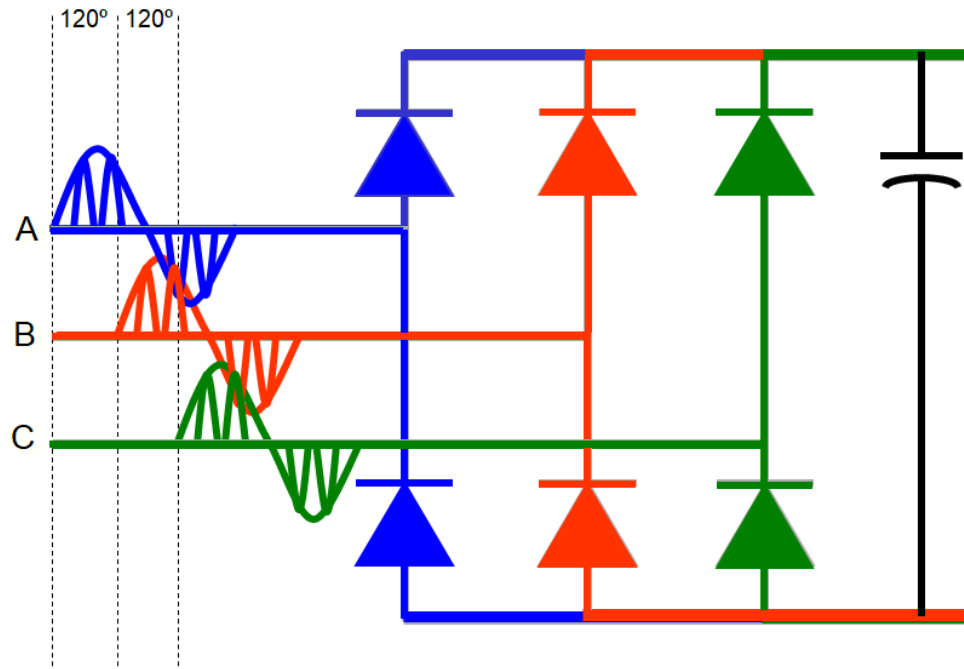
h = - 5,7,-,11,13,-,17,19...

Akım Dalga Şekli ve Spektrumu

Harmonikler

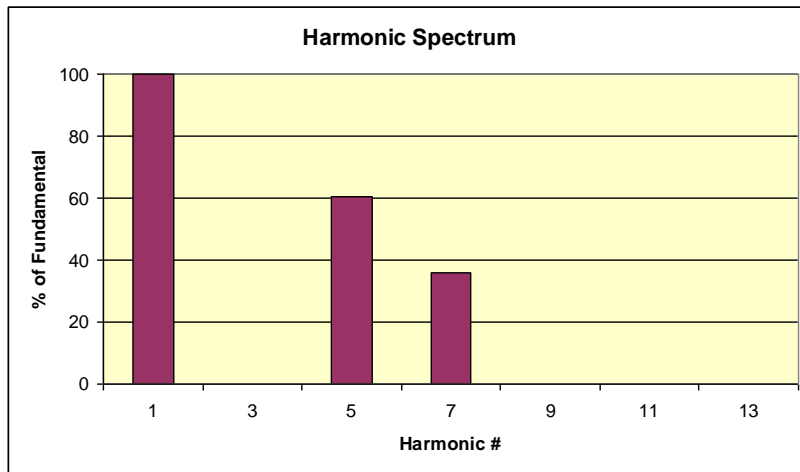
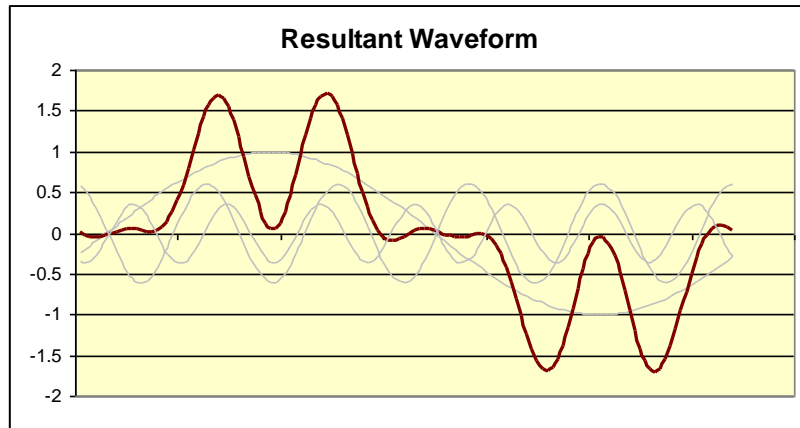
3-Faz 6 Darbeli Köprü Doğrultucu

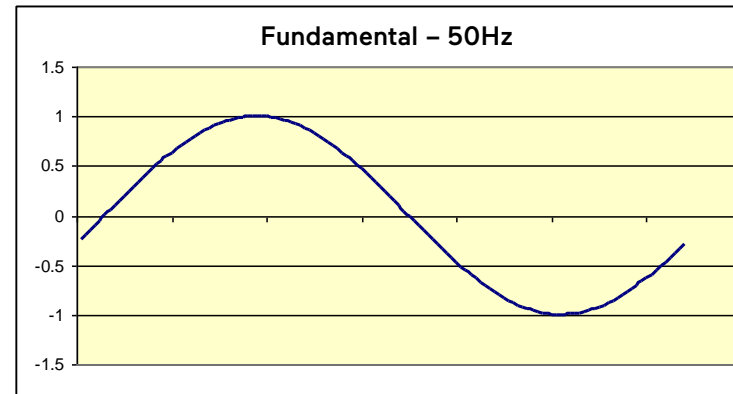
Ortalama DC
Bus gerilimi
($1.414 \times V_{RMS}$)

Harmonikler

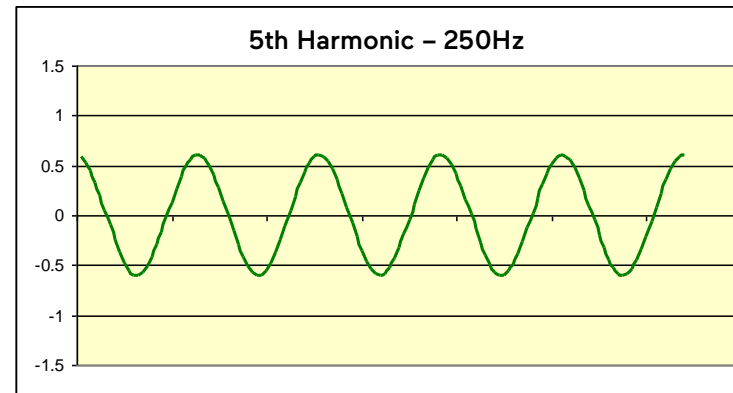
Harmonikler – Bozulmuş Dalgaformu

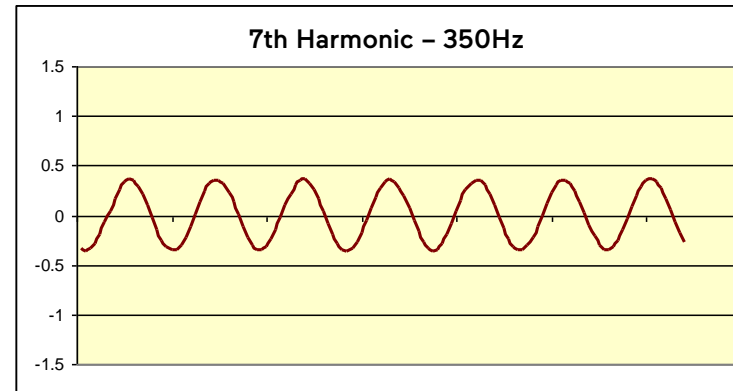
=

+

+

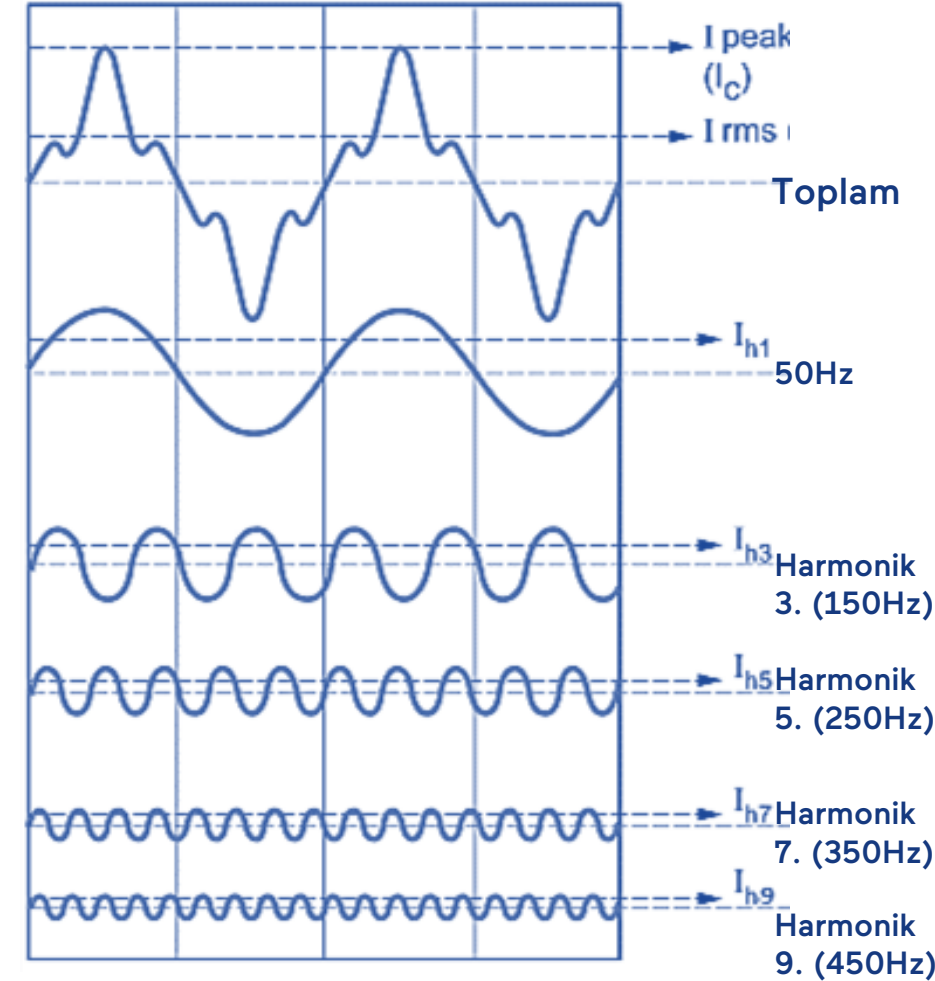
Fourier Serisi
 $f(t) = A_0 +$
 $A_1 \sin(\omega t + q_1)$
 $+ A_2 \sin(2\omega t + q_2)$
 $+ A_3 \sin(3\omega t + q_3) \dots$

Harmonikler

- Harmonik frekanslar şebeke frekansının katlarıdır.
- Harmonikler hem akım hem de gerilimde ideal sinüzoidal dalga formlarından sapmalara neden olur
- Doğrusal olmayan yükler elektrik şebekesine bağlandığında harmonik akımlar ve gerilimler meydana gelir.
- Şebeke harmonikleri, ölçülen akım harmoniklerinin **THDi** ve gerilim harmoniklerinin **THDu** olarak gösterildiği bir güç kalitesi cihazı ile alınan ölçümlerle tespit edilebilir.

$$I_{rms} = \sqrt{I_1^2 + I_3^2 + I_5^2 + I_7^2 + \dots + I_h^2}$$

$$THD_i = \frac{\sqrt{I_3^2 + I_5^2 + I_7^2 + \dots + I_h^2}}{I_1} \times 100\%$$

Harmonikler – Cos φ – Güç Faktörü

P = Aktif Güç (Watt)
Q = Reaktif Güç (VAR)
S = Zahiri Güç (VA)

$$S = \sqrt{(P)^2 + (Q)^2}$$

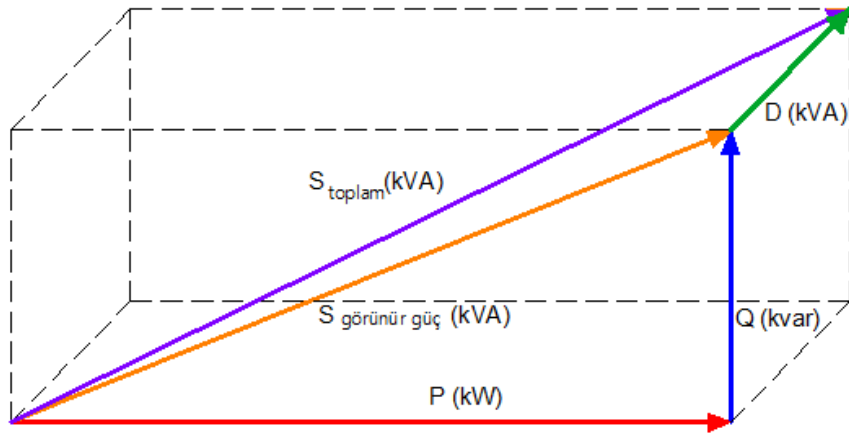
$$\cos \varphi = \frac{P}{\sqrt{(P)^2 + (Q)^2}} = \frac{P}{S}$$

Cos φ ; akım ve gerilim dalgaları arasındaki faz kaymasıdır.
Dolayısıyla harmoniklerin etkisi dikkate alınmaz.

$$\text{Güç Faktörü} = \frac{P}{\sqrt{(P)^2 + (Q)^2 + (D)^2}} = \frac{P}{S_{\text{Toplam}}}$$

Güç faktörü; Aktif Gücün (P), Görünür Güce (S) oranıdır.

Böylece harmoniklerin etkisi göz önünde bulundurulur.

Harmonikli Ortamda **Kompanzasyon Panosu**

- Sistemdeki harmonik akımların varlığı, kondansatör arızaları ve kondansatör bankalarındaki ana şalterlerin atması gibi olumsuz etkilere yol açabilir.

$$X_c = \frac{1}{2 \cdot \pi \cdot f \cdot C} \quad \& \quad I_c = \frac{U_c}{X_c} = 2 \cdot U_c \cdot \pi \cdot f \cdot C$$

$$2 \cdot U_c \cdot \pi \cdot f \uparrow \cdot C \Rightarrow I_c \uparrow$$

C = Kondansatör Sığası (Farad)

X_c = Kondansatör Empedansı (Ohm)

I_c = Kondansatör Akımı (Amper)

U_c = Kondansatör Gerilimi (Volt)

- Bu, uygulanan gerilim temel frekansla birlikte daha **yüksek frekanslı bileşenler (harmonikler)** içeriyorsa, kapasitörden akan akımın harmonik frekansa paralel olarak artacağı anlamına gelir.
- Kondansatörler sistemdeki harmoniklerden en çok etkilenen elemanlardan biridir.
- **Harmonikler**; kondansatörlerin **sığasının düşmesine** ve **ömürlerinin kışalmasına** neden olur.

Kompanzasyon ve Rezonans

- Tesisler, şebeke frekansına bağlı bir **endüktif reaktans (X_L)** sergileyen **transformatörler** ve **motorlar** gibi **endüktif yükler** içerir.
- Güç faktörü düzeltme sistemi **kapasitif reaktansa (X_C)** sahip **kapasitörler** içerir.
- Bunların her ikisi de (X_L ve X_C) frekansın fonksiyonları olarak ifade edilir.
- Bu reaktif elemanlar, sistemin genel **rezonans frekansını** belirleyen sürekli bir salınım devresi oluşturur.

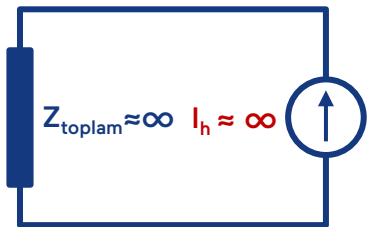
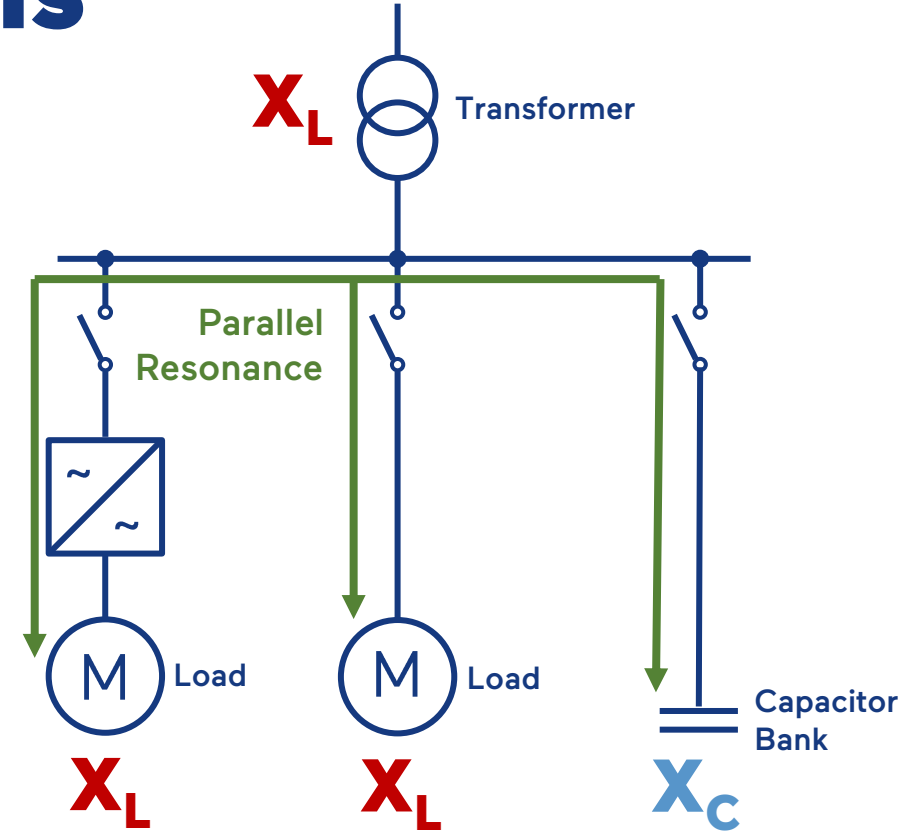
$$X_L = 2 \cdot \pi \cdot f \cdot L \qquad X_C = \frac{1}{2 \cdot \pi \cdot f \cdot C}$$

$$X_L = X_C \rightarrow f_0 = \frac{1}{2\pi\sqrt{LC}}$$

f_0 = Rezonans Frekansı

Kompanzasyon ve Rezonans

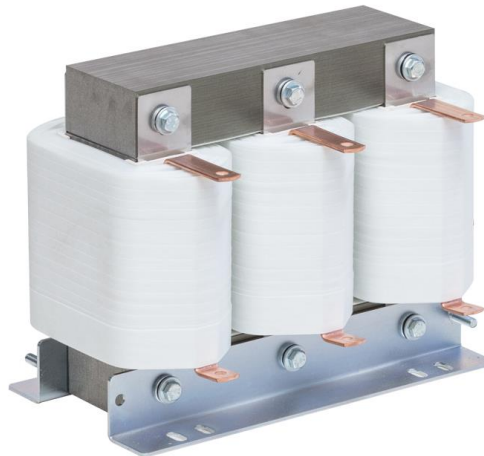
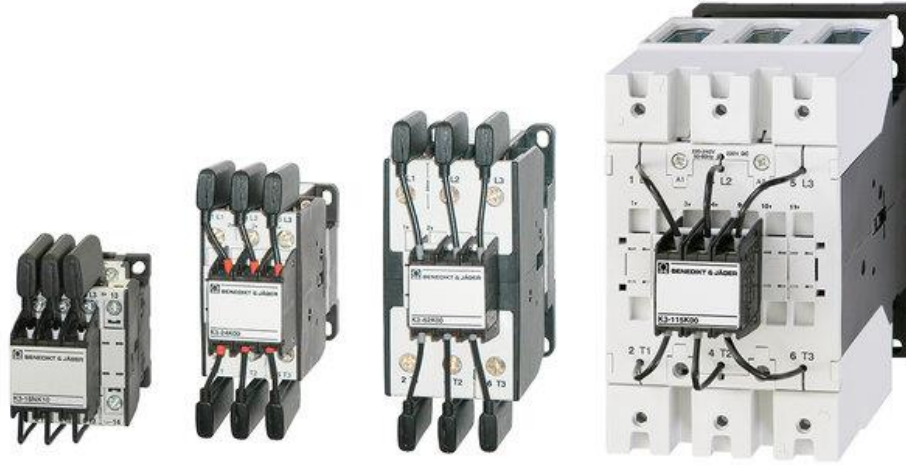
- Doğrusal olmayan yükler bağlandığında, **paralel rezonans** devreye girer.
- Yük tarafından üretilen **harmonikler**, güç faktörü düzeltme sistemi ve paralel dalları oluşturan doğrusal yüklerle birlikte bir **akım kaynağı** olarak temsil edilir.
- Kompanzasyon panosunun kondansatörü** ile tüm şebeke arasında herhangi bir harmonik değerinde **rezonans** meydana gelirse, toplam empedans son derece büyük olur.
- $I_h \approx \infty$ kompanzasyon panosunda veya transformatörde hasara yol açar.

- Sisteme doğrudan bağlı kondansatörlerle rezonans sırasında, **şebeke geriliminde sadece hafif bir artış** olurken, **kondansatör akımında önemli bir artış** olur.

$$v_0 = \sqrt{\frac{S_k}{Q}}$$

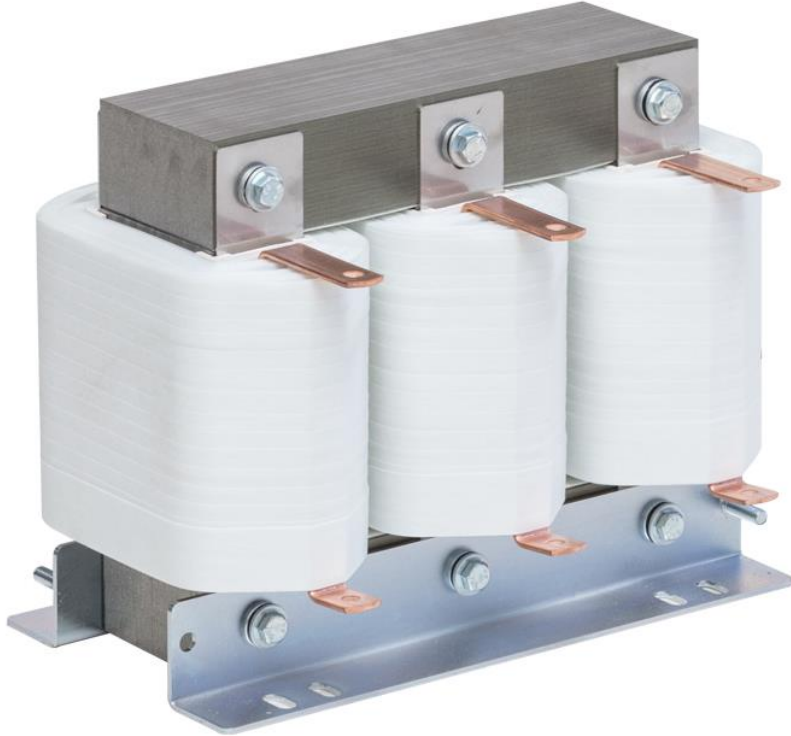
Reaktif Güç Kompanzasyonu

Reaktif Güç Kompanzasyonu

De-tuned Reaktör

IEC 60076-6 Standardına uygun

- Çok düşük kayıp
- Bakır terminaller
- Daha yüksek lineerlik
- Sıcaklık koruması
- Daha uzun ömür

Harmonikli Ortamda **Kompanzasyon Panosu**

De-tuned (Harmonik Filtre)

Reaktörlü

De-tuned (Harmonik Filtre)

Reaktörsüz

NH00 Sigorta

Kontaktör ya da Tristör

%7 ya da %14
De-tuned Reaktörler

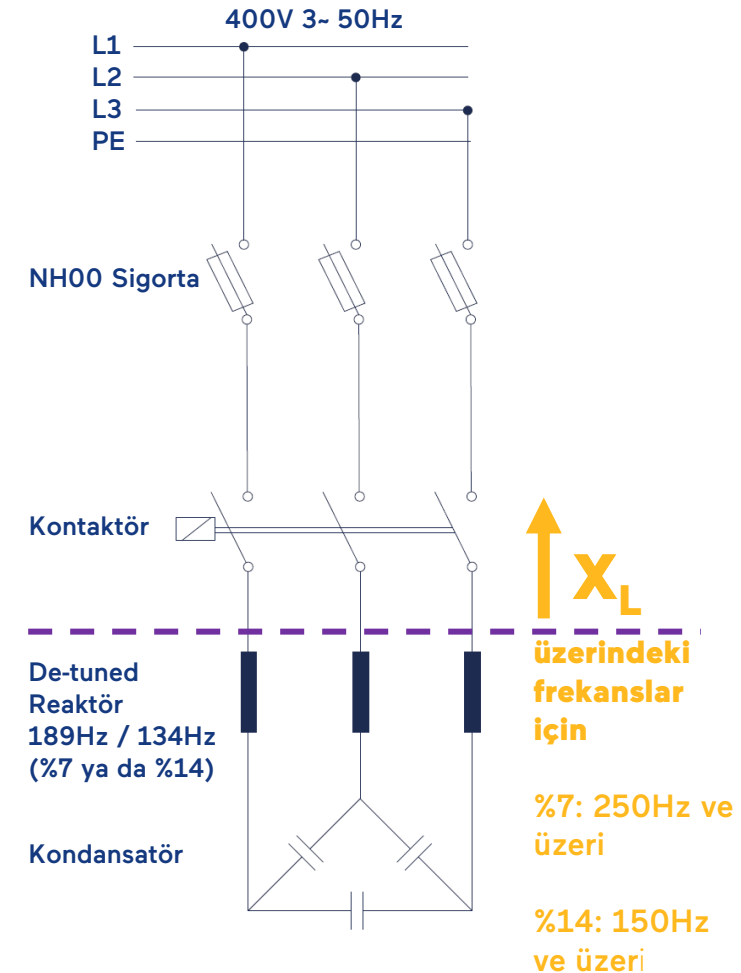
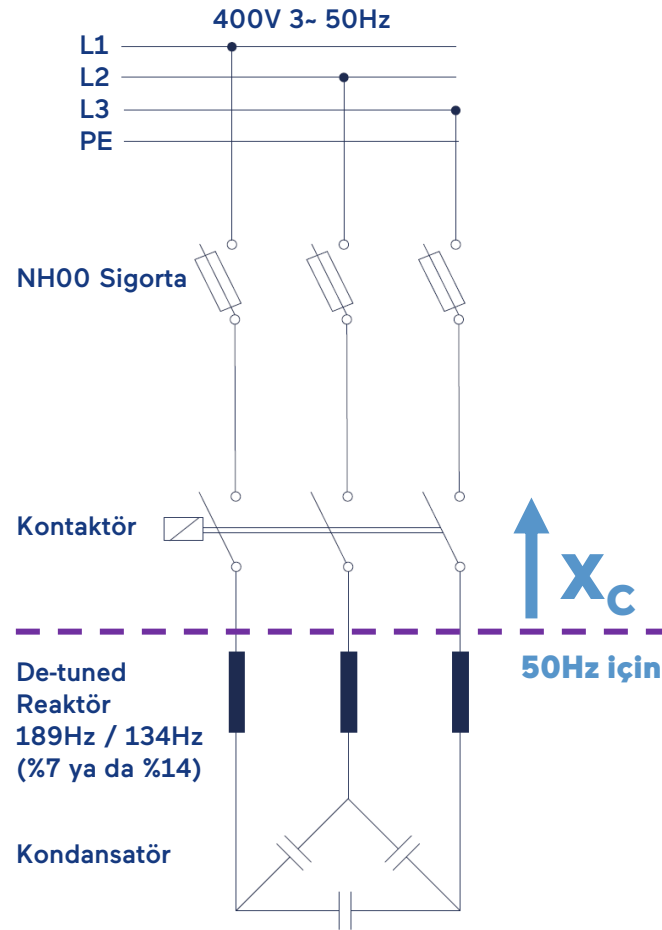
Kondansatörler

Rezonansların Önlenmesi

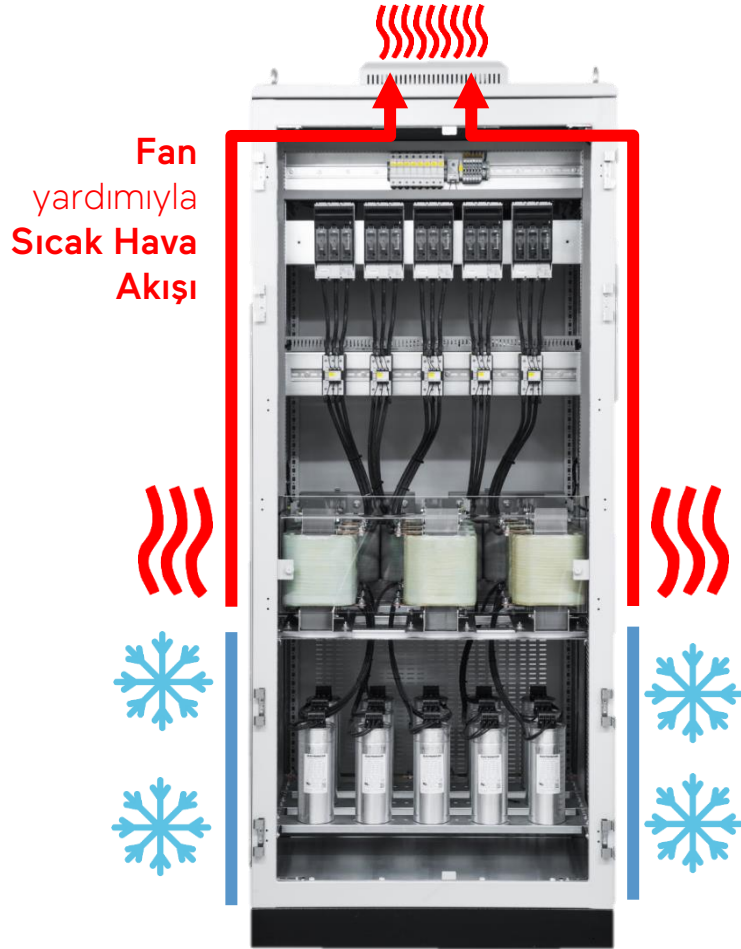
- Şebekede harmonikler mevcut olduğunda, güç faktörü düzeltme sistemi şebekeye karşı **kapasitif** görünür. Bu da harmoniklerin çoğalmasına ve rezonans olaylarına yol açar.

İhtiyacımız olan şey;

- Kompanzasyon Panosunun kompanzasyon yapmak için **50Hz nominal frekansta kapasitif** olması
- Ancak rezonansın oluşmasını önlemek için **harmoniklerde şebekeye endüktif** olmalıdır.

De-Tuned Kompanzasyon Panoları

Kondansatör Seçimi

- Bu sistemde dikkat edilmesi gereken en önemli husus kondansatör terminallerindeki gerilimin hesaplanmasıdır. Kondansatör gerilimi reaktör faktörüne bağlı olarak **artar**, bu da **400V kondansatörlerin** detuned reaktörlü herhangi bir sistemde **kullanılamayacağı** anlamına gelir.

$$U_c = \frac{U_n}{1 - p}$$

p : Reaktör Faktörü U_n : Nominal Gerilim U_c : Kondansatör Gerilimi

- Reaktör faktörü **$p=7\%$** ve **400V**'luk bir sisteme sahip de-tuned bir kompanzasyon panosu için, kondansatörün nominal gerilimi $\pm 10\%$ gerilim değişim toleransını karşılamak için **480V** olmalıdır.
- Reaktör faktörü **$p=14\%$** ve **400V**'luk bir sisteme sahip de-tuned bir kompanzasyon panosu için, kondansatörün nominal gerilimi $\pm 10\%$ gerilim değişim toleransını karşılamak için **525V** olmalıdır.

Harmonikler

Seri Pasif Filtre

Hız Kontrol Cihazı

Asenkron Motor

